Ls. 975/1904. We Lwowie, dnia 10. października 1904.

Alg. 168

Sprawozdanie

Komisyi administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z projektem ustawy co do użycia części nadwyżek z obrotu kas sierocych zbiorowych, przyznanych krajowi ustawą państwową z dnia 3. czerwca 1901 Dz. U. P. N. 62.

Wysoki Sejmie!

Na zasadzie ustawy państwowej z dnia 3. czerwca 1901 Dz. U. P. Nr. 62. wydanej dla Czech, Morawii, Szląska, Austryi wyższej i niższej, Salzburga i Galicyi, przyznano tym krajom prawo udziału w nadwyżkach z obrotu kas sierocych zbiorowych z tem, że użycie tych nadwyżek ma być uregulowane dotyczącemi ustawami krajowemi, tudzież instrukcyami przez poszczególne Wydziały krajowe wydać się mającemi.

W Czechach, Morawii, Szląsku, Austryi wyższej i niższej weszły już w życie odnośne ustawy krajowe wraz z instrukcyami a obecnie Wydział krajowy przedłożył sprawozdaniem z dnia 2. września 1904 l. 81.958 projekt ustawy, zawierający postanowienia co do użycia części nadwyżek z obrotu kas sierocych zbiorowych, który zdaniem Komisyi administracyjnej odpowiada wymogom i potrzebom krajowym pod względem zaopatrywania sierót, dzieci opuszczonych i podrzutków, oczywiście o ile źródło z nadwyżek płynące na ten cel wystarczyć może, dlatego też Komisya administracyjna podzielając zapatrywania Wydziału krajowego w tym względzie, godzi się na projekt ustawy, przez Wydział krajowy przedłożony, z małemi poprawkami, a mianowicie, że:

1. w §. 4. lit c. po słowach „karę więzienia, albo“ mają być zamieszczone słowa „jest nieuleczalnie chory lub“, gdyż zdawaćby się mogło, że tylko te ubogie dzieci, których ojciec lub żywiciel z powodu choroby umysłowej lub fizycznej w zakładzie chorych jest umieszczony, mają prawo do zaopatrzenia, nie zaś dzieci ubogie, których ojciec nieuleczalnie jest chory, przytem ubogie a w zakładzie chorych nieumieszczony, coby było przecież niesłusznem i niesprawiedliwem.

2. w §. 5. po słowach „funduszowi sierocemu“ mają być zamieszczone słowa „wedle uznania Wydziału krajowego“, a to celem dania możności Wydziałowi krajowemu ocenienia, czy obowiązek zwrotu kosztów utrzymania, z całą ścisłością ma być przestrzeganym.

3. w § 6. po słowach „funduszu sierocego“ mają być zamieszczone słowa „o ile fundusze wystarczą“, zaś na samym końcu tego paragrafu ma być zamieszczony znak (§. 5.).

Komisya administracyjna była zdania, że dlatego należy zamieścić słowa „o ile fundusze wystarczą“, aby nie można sądzić, że zaliczki dawać wolno i z innych

funduszów zaliczkowo w tem przekonaniu, że w następnym roku znajdą się znowu fundusze, z których zaliczka z obcego funduszu dana, pokryta będzie; nadto była Komisya zdania, że zamieszczenie w nawiasie (§. 5.) dlatego jest wskazanem, ażeby przypadkiem wyrażenia „od strony obowiązanej" nie odnoszono także do gmin przynależności, które bądź co bądź w myśl ustawy o przynależnościach już na siebie mają włożone obowiązki do ponoszenia różnych kosztów i danin za przynależnego do gminy.

Ze sprawą obecną łączy się petycya gminy miasta Krakowa, w której rada miasta domaga się wydania ustawy krajowej, opartej na ustawie państwowej z dnia 3. czerwca 1901 r. Nr. 62. D. u. p. a ponadto żąda utworzenia w Krakowie lub jego okolicy zakładu dla sierót i dzieci opuszczonych, a to dla okręgu Sądu krajowego wyższego w Krakowie.

Pierwsza część żądania gminy miasta Krakowa załatwioną została przez przedłożenie projektu ustawy Wysokiemu Sejmowi, zaś drugą cześć żądania załatwiają przepisy §§. 10. i 11. tegoż projektu, a jeszcze w większej mierze przepis §. 13. projektu, wedle którego Wydziałowi krajowemu zastrzeżono prawo wydania instrukcyi, celem odpowiedniego przeprowadzenia projektu, ustawą stać się mającego.

Po tych wywodach Komisya administracyjna wnosi:

·/. Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony ·/. projekt ustawy.

Przewodniczący Komisyi:
Jan Szeptycki.

Sprawozdawca:
Dr. Maiss.

USTAWA

z dnia . . . . zawierająca bliższe postanowienia co do użycia części nadwyżek z obrotu kas sierocych zbiorowych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§. 1.

Udziały w nadwyżkach z obrotu kas sierocych zbiorowych, przyznane Królestwu Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem ustawą państwową z dnia 3. czerwca 1901 Dz. u. p. Nr. 62., stanowią krajowy fundusz sierocy.

§. 2.

Fundusz ten służyć ma na utrzymanie i wychowanie ubogich sierót aż do ukończenia 18. roku życia, tudzież dzieci opuszczonych i zaniedbanych lub na zaniedbanie narażonych, a przynależnych do jednej z gmin Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem; przyczem sieroty po wojskowych, którzy zginęli w wojnie lub przy pełnieniu służby wojskowej, mają być przedewszystkiem uwzględnione.

§. 3.

Ubogiemi sierotami w rozumieniu niniejszej ustawy są:

a) ubogie dzieci zupełnie osierociałe;

b) ubogie dzieci pozbawione jednego z rodziców, jeżeli drugi przy życiu zostający rodzic nie jest w możności dać im potrzebnego utrzymania i wychowania;

§. 4.

Dziećmi opuszczonemi w rozumieniu tej ustawy są:

a) dzieci, których rodzice nie są wiadomi, a które nie mają żadnego zaopatrzenia;

b) podrzutki bez żadnego zaopatrzenia;

c) dzieci ubogie, których ojciec, względnie żywiciel jest z życia i miejsca pobytu nieznany, odbywa dłuższą niż jednoroczną karę więzienia, albo jest nieuleczalnie chory lub z powodu ubóstwa lub choroby fizycznej czy umysłowej w domu ubogich lub w zakładzie chorych jest umieszczony,

jeżeli matka nie jest w możności dzieci utrzymywać i wychowywać;

d) dzieci, których rodzice z powodu złego obchodzenia się z niemi zostali zasądzeni, lub których ojciec po myśli §. 177. u. c. utracił władzę ojcowską, albo gdy względem ich ojca zastosowano postanowienia §. 178. u. c.

§. 5.

Koszta utrzymania i wychowania dzieci opuszczonych i zaniedbanych mają ich rodzice, względnie osoby podług powszechnej ustawy cywilnej do tego obowiązane, zwrócić w całości lub w części krajowemu funduszowi sierocemu wedle uznania Wydziału krajowego.

§. 6.

Koszta utrzymania i wychowania dzieci opuszczonych, których przynależność nie jest znaną, lub jest zakwestyonowaną, będą zaliczkowo pokrywane z krajowego funduszu sierocego, o ile fundusze wystarczą z zastrzeżeniem ewentualnego zwrotu takowych temuż funduszowi od strony obowiązanej (§ 5.).

§. 7.

Ubogie sieroty, tudzież dzieci opuszczone i zaniedbane, do kraju nieprzynależne, mogą być tylko wtedy kosztem krajowego funduszu sierocego utrzymywane i wychowywane, jeżeli Reprezentacya kraju ich przynależności na to się zgodzi i zobowiąże się do zwrotu wyłożonych kosztów.

§. 8.

Wydział krajowy postanawia o przyjęciu na utrzymanie i wychowanie kosztem lub przy pomocy krajowego funduszu sierocego, oraz oznacza sposób zaopatrzenia i wychowania bądź w zakładach, bądź u osób prywatnych, dających rękojmię należytego utrzymywania i wychowywania.

§. 9.

Dzieci niezdrowe, jak: ułomne, umysłowo niedołężne, ślepe, głuchonieme, tudzież dzieci moralnie zaniedbane, należy z reguły oddawać na utrzymanie i wychowanie do odpowiednich zakładów publicznych lub prywatnych.

§. 10.

Na wniosek Wydziału krajowego może Reprezentacya kraju, celem skutecznego wychowywania dzieci, powyżej w §. 2. oznaczonych, urządzać kosztem krajowego funduszu sierocego odpowiednie zakłady krajowe, jakoteż przyczyniać się zasiłkami z tego funduszu do tworzenia podobnych zakładów w kraju, a istniejące już wspierać. W takich wypadkach ma być Wydziałowi krajowemu zapewniony należny wpływ w zarządzie odnośnego zakładu.

§. 11.

Wydział krajowy zarządza w myśl postanowień statutu krajowego i obowiązującej instrukcyi krajowym funduszem sie-

rocym i zakładami kosztem tego funduszu utworzonymi i o tem zdaje corocznie sprawę Sejmowi krajowemu.

§. 12.

Wydział krajowy czuwa nad tem, aby dzieci utrzymywane w całości lub częściowo kosztem krajowego funduszu sierocego otrzymywały też należyte wychowanie, byt im zabezpieczające.

Nadzór ten wykonuje Wydział krajowy przez swoje własne organa lub za pośrednictwem Reprezentacyj powiatowych i gminnych, które obowiązane są być pomocnemi Wydziałowi krajowemu w skutecznem wykonywaniu tego nadzoru.

§. 13.

Wydziałowi krajowemu zastrzega się moc wydania instrukcyj dla należytego i odpowiedniego celowi przeprowadzenia niniejszej ustawy.

§. 14.

Ustawa niniejsza nie narusza prawa nadzoru przysługującego Administracyi państwowej z mocy obowiązujących ustaw.

§. 15.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia, a wykonanie jej poruczam Mcim Ministrom sprawiedliwości, spraw wewnętrznych, wyznań i oświaty i Ministrowi skarbu.